

יוצא לאור לפרשת נח ה'תשפ"ז
(מספר 2)

מפרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
ה' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' משה ע"ה

בן הרה"ח הרה"ת ר' דובער הי"ד לברטוב

נפטר ביום ו' ה' אלול ה'תשס"ה

וזוגתו מרת ברכה בת ר' אהרן הלוי ע"ה לברטוב

נפטרה ביום א' כ"ה תשרי ה'תשפ"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי זוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

להזמן דקידוש לבנה – שמצינו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד¹⁰, אחר ז' ימים למולד¹¹, ובמוצאי שבת¹², „אם ליל מוצאי שבת הוא קודם י' בחודש . . אבל אם הוא אח"כ אין ממתינין עד מוצאי שבת, שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן”¹³, ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף¹⁴ – ונהרא נהרא ופשטי, ובכל מקום ומקום לפי ענינו (ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה-הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחותם קידוש לבנה: „ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן”.

(משיחות ש"פ נח, ד' מרחשון תשנ"ב)

(10) ראה ט"ז שם סק"ג.

(11) שו"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"ז „עפ"י הקבלה אין לקדש הלבנה עד אחר ז' ימים למולד” (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדנ"ע (בסידור תורה אור רמב, א"ב. ובסידור עם דא"ח שכא, א"ב). שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"נ).

(12) שו"ע שם ס"ב.

(13) רמ"א שם.

(14) ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם, שמטעם זה לא הי' הצ"צ מקפיד (בימות החורף) להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט שחילוק בזה באם דרים במדינה ש(כו"כ מ)חדשי החורף אינם מעוננים.

א. הכשרת העולם לגאולה ע"י מי המבול

ביאור דברי המדרש שמי המבול ענינם - „קלוסו של הקב"ה” (ב"ר פ"ה, א); ההבדל בין המים ש"בתחלת ברייתו של עולם” (ב"ר שם) ומי המבול

ב. הידור בקידוש לבנה לזירוז הגאולה

זמן חשבון צדק על העבודה דשבוע זה, ובמיוחד בקשר לזירוז הגאולה; זהירות והידור בקידוש הלבנה שהם עתידים להתחדש כמותה

הוספה / בשורת הגאולה

ג. משיחות ש"פ נח, ד' מרחשון ה'תשנ"ב

כבר סייעו כל עניני העבודה, כולל גם „צחצוח הכפתורים”, ועומדים מוכנים לקבל פני משיח; העבודה דכללות בנ"י במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה - נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה; כל הקיצין וכבר עשו תשובה ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו; תיכף ומיד ממש באה הגאולה; תוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, ומתוך כוונה מיוחדת למהר ולפעול ביאת המשיח תיכף ומיד; הוספה בדרישה ובקשה על הגאולה

Reprinted with permission of:
“Vaad L'Hafotzas Sichos”
by:

Moshiach Awareness Center,
a Project of:
Enlightenment For The Blind, Inc.
602 North Orange Drive.
Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095
Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>
e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

נח ב

הכשרת העולם לגאולה ע"י מי המבול

א. איתא במדרש: „מתחילת ברייתו של עולם לא הי' קלוסו של הקב"ה עולה אלא מן המים", ולאחרי ש"עמד דור המבול ומרד בו . . אמר הקב"ה יפנו אלו ויעמדו ויבואו אותן שישבו בהן מקודם הדא הוא דכתיב: ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה".

לפי זה מובן, שמצבו של העולם בהיותו מוצף במי המבול דומה למצבו ב"מתחילת ברייתו"³, שאז הי' „כל העולם כולו מים במים"⁴, שזהו עילוי גדול ביותר – עולם המקלס את הקב"ה (ש"קלוסו של הקב"ה" עולה מן המים דוקא).

לכאורה דורש ביאור: איך מתאים ענין זה שבמי המבול עם תוכן ענינים בפשטות, שבאו „לשחת כל בשר"⁵?

בפירוש רש"י⁶ מצינו, ד"כשהורידן הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה וכשלא חזרו היו למבול" – הרי שהורדת המים היתה „ברחמים", שיהיו

אמנם גם לפי ביאור זה, הרי פעולת מי המבול – טהרת העולם – קשורה עם החטאים של דור המבול, שהביאו טומאה בעולם⁷, ועל ידי המבול נטהר העולם מטומאה זו;

(7) ועפ"י יומתק שגם במדרש הנ"ל (בתחלת הסעיף) הובא הכתוב „ויהי הגשם גוי" וראה מפרשי המדרש (שם) – לרמו שה"ע של „גשמי ברכה".

(8) וראה בארוכה לקו"ש חכ"ע ע' 23 ואילך.
(9) תו"א ריש פרשתנו (ח, סע"ג ואילך). וראה שם י, רע"א. מאמרי אדה"ז – הנחות הר"פ (ע' סט). תו"ח שם (נט, ב ואילך). אוה"ת שם (כרך ג) תרט, ב ואילך. תרכד, א ואילך. ועוד.
ובאוה"ת בראשית (כרך ז) תשנה, ב ואילך (סה"מ תרכ"ז ע' ז), מקשר ביאור אדה"ז בענין המבול עם דברי המדרש שבפנים. ע"ש.
(10) בל' התו"א ריש פרשתנו (ועוד), שהארץ „נתקלקלה מאד".

לפי זה מובן, שמצבו של העולם בהיותו מוצף במי המבול דומה למצבו ב"מתחילת ברייתו"³, שאז הי' „כל העולם כולו מים במים"⁴, שזהו עילוי גדול ביותר – עולם המקלס את הקב"ה (ש"קלוסו של הקב"ה" עולה מן המים דוקא).

לכאורה דורש ביאור: איך מתאים ענין זה שבמי המבול עם תוכן ענינים בפשטות, שבאו „לשחת כל בשר"⁵?

בפירוש רש"י⁶ מצינו, ד"כשהורידן הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה וכשלא חזרו היו למבול" – הרי שהורדת המים היתה „ברחמים", שיהיו

משיחת א' דר"ח מרחשון תשמ"ו. נדפס בלקו"ש ח"ל ע' 16 ואילך.

(1) ב"ר פ"ה, א. ועד"ז באיכ"ר פ"א, נב.
(2) פרשתנו ז, יב.
(3) וכהלשון באיכ"ר שם: יחזור העולם לכמו שהי'. וראה רש"י לב"ר שם: הגשם כלומר אותו הגשם שהי' משי"ב.
(4) ב"ר שם, ב. וש"נ. ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א (בתחלתה).
(5) פרשתנו ו, יז.
(6) פרשתנו ז, יב (מוהר חדש (מהנ"ע) פרשתנו (כב, סע"א). וראה ב"ר פל"א, יב).

עשירות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"².

ועאכו"כ בשנה זו – ה'תשנ"ב – שהר"ת שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני, ה'תנש"א, הי' תהא שנת נפלאות אראנו) „הי' תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל", „בכל מכל כל"³ (בגמטריא „קבץ"⁴), שכולל כל הענינים כולם (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל הענינים), ולכל לראש ובעיקר ה"נפלאות" דהגאולה האמיתית והשלימה, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵. . הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו!

* * *

כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, „הי' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, „שהם עתידים להתחדש כמותה"⁶, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, „דוד מלך ישראל חי וקיים"⁷.

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בבגדים חשו-בים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך⁸, גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדרים בין הגוים⁹), כולל גם הזהירות בנוגע

(2) תבוא כט, ג.

(3) ראה ב"ב טו, סע"ב ואילך.

(4) ראה חידושי חת"ס שם.

(5) מיכה ז, טו.

(6) נוסח ברכת קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

(7) ר"ה כה, א.

(8) פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סתכ"ו, ובנ"כ שם.

(9) ראה מג"א שם סקי"ד.

הוספה

בשורת הגאולה

מד.

והדגשה יתירה בכהנ"ל – בנוגע לחשבון-צדק בשבת פרשת נח בשנה זו:

ובהקדמה – שכיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים («עמדו הכן כולכם») לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-צדק דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

גם כשידע איניש בנפשי מעמדו ומצבו שיש אצלו ענינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח"ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה דכללות בנ"י במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה (שתלוי' במעשינו ועבודתינו (ד) כל זמן משך הגלות¹ – נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי', ה"ז ענין פרטי שבודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח"ו בגמר ושלמות «מעשינו ועבודתינו» דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלמות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

... ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחר שיעברו כמה

אבל לפי המדרש, שמצבו של העולם בהיותו מכוסה במי המבול הוא בדומה למצב העולם בתחילת הבריאה, כאשר הי' «כל העולם כולו מים במים» – הרי המבול פועל לא רק שלילת והסרת הטומאה, אלא גם ענין חיובי שהוא טוב וקדושה בעצמ¹¹ – וכמו שהי' מצבו של העולם (ד"כל העולם כולו מים במים") בתחילת ברייתו, שלא הי' בקשר לאיזה ענין של חטא (גם לא טהרה מחטא), שהרי עדיין לא היתה שום מציאות של חטא בעולם, וכל ענינו הי' רק «קלוסו של הקב"ה».

ב. ויש לומר, שבדברי המדרש האלה נרמז ענין יסודי וכללי בשייכות לתורה – ובהקדמה:

ידוע מאמר חז"ל¹² שהתורה היא מהדברים ש"קדמו לעולם", וכאמרם¹³ «אלפיים שנה קדמה תורה לעולם». כלומר, למרות שאין מקרא יוצא מידי פשוטו¹⁴, ו"פשוטן" של דברי תורה הוא כפי שהתורה נלמדת בעולם הזה הגשמי דוקא – מ"מ «קדמה תורה לעולם», כי בכל תיבה ותיבה שבתורה יש (גם) פירוש פנימי ורוחני, כפי שהתורה נלמדת בעולמות עליונים רוחניים (שלמעלה מעלה מענינים גשמיים).

ומובן, שכלל זה חל לא רק על ציווי

התורה, אלא גם על סיפורי התורה. דעם היות שכל סיפור שבתורה אירע בפשטות בכל פרטיו כפי המסופר בתורה, מ"מ, מכיון שהתורה קדמה לעולם, עכצ"ל שגם סיפורי התורה מכילים תוכן רוחני¹⁵ בהתאם למציאות התורה בעולמות עליונים¹⁶.

[ואדרבה – כמאמר הידוע¹⁷, שהתורה «מדברת בעצם בעליונים ורומזות בשניות בתחתונים»: לא רק שדברי תורה יכולים להתפרש גם לפי תוכנם הרוחני (כפי שהתורה היא «בעליונים»), כ"א להיפך: מקור והתחלת התורה הוא «בעליונים» (כמש"נ¹⁸ «ואהי' אצלו גו' שעשועים גו'», וכמחז"ל¹⁹ «חמדה גנוזה שגנוזה לך», ועוד), ומשם «ירדה» ונשתלשלה התורה עד למטה ובגשמיות (בל' הכתוב²⁰ מן השמים דברתי עמכם; מן השמים השמייעך את קולו גו'), ולכן, «בעצם» מדברת התורה בעליונים וברוחניות, אלא כש«ירדת» למטה בעוה"ז, ניתנה להתפרש בפירושה הפשוט כפי שהוא «בתחתונים»].

ונמצינו למדים ענין נוסף: מכיון שאצל הקב"ה «לא יגורך רע»²¹ –

(15) ולהעיר ג"כ מ"מ"ש הצפ"ע"נ (מכתבי תורה מכתב צט) ד"כל מה דכתוב בתורה הוא דין לא ח"ו סיפור". וראה זח"ג קנב, א. ע"ש. וראה ג"כ פיהמ"ש להרמב"ם שצויין בהערה 23.
(16) ראה לקו"ת תוריע כג, ב ואילך.
(17) עשרה מאמרות מאמר חקור דין ח"ג פכ"ב. וראה של"ה יג, ב ואילך.
(18) משלי ח, ל.
(19) שבת פח, ב.
(20) יתרו כ, יט. ואתחנן ד, לו.
(21) תהלים ה, ה. וראה לקו"ת במדבר ג, ג. אוה"ת (יהל אור) עה"פ.

(11) ורק טיבת המבול היא מצד החטאים דדור המבול (שלכן אמר הקב"ה «יפנו אלו»), אבל המצב של מבול (מה ש"יבואו אותן שישבו בהן מקודם") הו"ע טוב בתכלית.

(12) שבת פח, ב. פסחים נד, א. ב"ר פ"א, ד (וראה שם, א). ועוד.

(13) ראה מדרש תהלים צ, ג. תנחומא וישב ד. ועוד.

(14) שבת סג, א. וש"נ.

- ונהרא נהרא ופשטי, ובכל מקום ומקום לפי ענינו ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה-הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר - קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחותם קידוש לבנה: „ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן“.

ה. ויה"ר שעוד לפני קידוש הלבנה דחודש מרחשון - ובפרט בשנה זו שכיון שחשון וכסלו שניהם מלאים, ישנם שלשה חדשים שלמים (תשרי חשון כסלו) בהמשך אחד, שע"ז נעשית „חזקה“ בהתחלת השנה על שלימות החדשים, שרומזת על השלימות דבני"ש, עתידים להתחדש כמותה" - „יתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן“, ביאת דוד מלכא משיחא תיכף ומיד ממש.

ובפשטות - שתיכף ומיד מתקיים הציווי שקורין תיכף בזמן המנחה: „לך לך גוי אל הארץ אשר אראך“, לארצנו הקדושה, כיון ש„לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני וגו'"⁴¹, ארץ עשר

שחילוק בזה באם דרים במדינה (שכו"כ מחדשי החורף אינם מעוננים.
(41) טו, יח"ט.

אומות⁴², ובארצנו הקדושה עצמה - „הלוך ונסוע הנגבה“⁴³, „לצד ירושלים . . הר המורי“⁴⁴, ושם גופא - „אל מקום המזבח“⁴⁵, ש„מקומו מכוון ביותר“⁴⁶.

„ושם נעשה לפניך . . כמצות רצונך“, כולל גם השלימות דקידוש לבנה באופן שמקבלים פני שכינה - „יראה אל אלקים בציון“⁴⁷, ויתירה מזה, „יראה גוי אל פני האדון הוי“⁴⁸, כולל גם היחוד דשם הוי' ושם אלקים שמודגש בקידוש לבנה (כנ"ל * ס"ג), „הוי' הוא האלקים“, ובעילוי אחר עילוי, ז"פ „הוי' הוא האלקים“ שאומרים בנעילת יוהכ"פ (לאחרי אמירת „שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד“ פ"א, ו„ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד“ ג"פ) - (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז בניגון המקובל:) הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, הוי' הוא האלקים, לשנה הבאה בירושלים!

(42) פרש"י עה"פ.

(43) יב, ט.

(44) פרש"י עה"פ.

(45) יג, ד.

(46) רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ב. - ושם: „והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה“ (שבוה מודגשת השייכות לפרשת נח).

(47) תהלים פד, ה.

(48) משפטים כג, יז.

(* בספר השיחות.

עכצ"ל, שגם ענינים אלו שבתורה שלפי פירושם הפשוט („בתחוננים“) הם ענינים בלתי רצויים (מעשים לא טובים, עונשים וכיו"ב), הרי בתורה כפי שהיא בעליונים (שלא יתכן בהם מציאות של רע) מתפרשים המה באופן שכולם קודש וטוב²².

ולהעיר מדברי הרמב"ם²³ ד„אין הפרש בין . . ותמנע היתה פילגש²⁴, ובין אנכי ה' אלקיך ושמע ישראל²⁵, כי הכל מפי הגבורה, והכל תורת ה' תמימה טהורה וקדושה אמת: אף שפשטות המכוון בתיבות אלו („תמנע היתה פלגש“) הוא לאשה שהיתה בתכלית הירידה כו' (עד שלידתה היתה באופן דהיפך קיום שבע מצות ב"נ²⁶) - קצה ההפכי בתכלית מקדושת „אנכי ה"א" - מ"מ אין זה נוגע לקדושת תיבות אלו כמו שנכתבו בתורה, עד שאין הפרש כלל בין קדושת תיבות אלו לקדושת התיבות „אנכי ה"א“, ד„הכל תורת ה' תמימה טהורה וקדושה אמת.“ כי אין הנדון מציאותה של „תמנע“, כ"א הדיון בתורה אודותה, ודיון זה שבתורה הוא תמים טהור וקדוש באמת.

וכ"ש וק"ו כפי שהתורה היא „בעליונים“, ששם הענין ד„תמנע היתה

(22) ראה ג"כ בארוכה סה"מ עטר"ת (ע' תקטו ואילך). ועוד. - ולהעיר גם מהמבואר, שלעת"ל בגמר הבידורים - כל ענין עסק התומצ"י יהי רק בקדושה גופא, ליחד יחודים כו' (תניא אגה"ק סוסכ"ו. קו"א סד"ה ולהבין פרטי ההלכות ועוד).
(23) פיהמ"ש סנה' פ' חלק היסוד הח' (מסנהדרין צט, ב).

(24) וישלח לו, יב.

(25) יתרו כ, ב (ואתחנן ה, ו). ואתחנן ו, ד.

(26) פרש"י וישלח שם.

פלגש" מעיקרא אינו אלא ענין רוחני הנמצא בעולם שכולו קדושה (מכיון דשם „לא יגורך רע“).

ג. יסוד זה מבאר ג"כ סיפור, לכאורה תמוה, אודות קריאת ה„תוכחה“ (שבפ' תבוא) ע"י אדמו"ר הזקן:

מסופר²⁷:

רבינו הזקן הי' בעצמו הקורא בתורה. פעם אחת לא הי' בליאונא ש"פ תבוא, ושמע אדמו"ר האמצעי - והוא עודנו נער קודם הבר מצוה - הקריאה מאחר. העגמת נפש מהקללות שבתוכחה הביאתו לכאב לב, עד שביוהכ"פ נסתפק רבינו הזקן אם יוכל להתענות. כששאלו את אדמו"ר האמצעי, הרי בכל שנה קוראים פרשה זו, ענה: כשאבא קורא „הערט זיך ניט קיין קללות“.

ולכאורה דורש ביאור: כאשר רבינו הזקן קרא בתורה - בתכלית הדיוק בכל התיבות והאותיות עם הנקודות וטעמים כו' - בודאי נשמע תוכנה של הקריאה כפשוטו (בהתאם להכלל⁴¹, אין מקרא יוצא מידי פשוטו) - ומהו, איפוא, הפירוש בדברי אדהאמ"צ „כשאבא קורא הערט זיך ניט קיין קללות“?

והביאור - ע"פ הנ"ל: ענין הקללות במובנן הפשוט הוא רק כפי שהענין נלמד למטה בעולם הפשט. אמנם כפי ש„התורה מדברת בעליונים“, בעולם שכולו קדושה שאין לה שייכות למציאות של רע (ובמילא גם לא

(27) „היום יום“ יז אלול.

להעונש על רע) – הנה גם ענינים אלו (הקללות) תוכנם אך ורק קדושה וברכה.

[וכפי שמפרש אדה"צ²⁸ לענין הקללות דפ' בחוקותי, ש"לפי האמת אינם רק ברכות", ומביא הצ"צ²⁹ דוגמא לזה מהסיפור המובא בש"ס³⁰, דרשב"י שלח בנו לתנאים שנודמנו במקומו שיברכוהו, אמנם הם ברכוהו "בלשון קלה" ³¹ והי' מצטער מזה. וכשחזר דברי התנאים לפני אביו אמר לו "הנך כולהו ברכתא ניהו" ³²].

ד. ועד"ז הוא הביאור בדברי המדרש אודות מי המבול:

זה שהמבול בא להעניש את אנשי דור המבול, וגם לטהר את הארץ מטומאת חטאי דור המבול, ה"ז רק כפי שהענין הוא למטה וכפשוטו; אמנם מכיון שענין המבול מסופר בתורה – בהכרח לומר שענין המבול לכל פרטיו ישנו ג"כ בתורה כפי שהיא "בעליונים", ב"עולם" שלא שייך בו שום ענין של רע וחטא.

וזהו מה שמשמיענו המדרש, שהמציאות של מי המבול על פני כל הארץ³⁶ הוא (גם) ענין שכולו

ולכן, כאשר אדמו"ר הזקן הי' קורא בתורה, הי' נשמע בקריאתו (אצל אדמו"ר האמצעי) תוכן פירוש הדברים כפי ש"התורה מדברת בעליונים", ששם (גם) פ' התוכחה היא מעיקרא ענין שכולו טוב וברכה.

[ויומתק ע"פ מה דמפרש אדמו"ר הזקן³³ את הלשון "קורא בתורה" – "שע"י עסק התורה (האדם) קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא לחבירו שיבא אליו וכבן קטן

(34) ביאור ב' הוגמאות ראה לקוטי לוי"צ לתניא ע' יז.

(35) וי"ל שבאמרו "כשאבא קורא" רמז ג"כ שבקריאת אדה"צ היתה נשמעת קריאתו של "אבינו" שבשמים (שאצלו ית' לא יגורך רע). – ולהעיר, שגם בעל המאמר במדרש (שהובא לעיל ריש סעיף א) הוא "רבי אבא".

(36) היינו, שתוכן זה שבענין המבול (כפי שהוא "בעליונים") נמשך במי המבול הגשמיים למטה בארץ:

מכיון ש,תורה לא בשמים היא" אלא ניתנה למטה בארץ [שהכוונה בזה היא לכל חלקי התורה, וכמובן מפסק דין אדמו"ר הזקן בהלכות ת"ת שלו (פ"א ס"ד), שכל אחד ואחד מ ישראל מחוייב בלימוד כל ד' חלקי התורה] – הרי מובן, דזה שלכל ענין שבתורה יש פירוש כפי שהתורה היא "בעליונים" – אין הכוונה ש"מקומו" של

(28) לקו"ת בחוקותי מה, סע"א ואילך. וראה אוה"ת תבא ע' תתצב ואילך.

(29) בהגהות ללקו"ת שם (מה, ב). ע"ש. – ולהעיר ג"כ מרשימות הצ"צ לאיכה (באוה"ת לנ"ך ח"ב), שמפרש הפסוקים דאיכה למעלייתא (ע"ש באורך). ועוד.

(30) מו"ק ט, סע"א ואילך.

(31) ל' המהרש"א בחדא"ג מו"ק (שם, ב ד"ה א"ל יחא).

(32) ואי"ז כענין היסורים, ד"גם זו לטובה רק שאינה נראית ונגלית לעיני בשר כי היא מעלמא דאתכסי" (תניא פכ"ז) – כי שם, מה שהאדם מרגיש הוא יסורים, משא"כ בהמדובר בפנים, שמלכתחילה "כולהו ברכתא ניהו" בגלוי ממש.

(33) תניא ספ"ז.

יהי' בה שום מיעוט ויהי' אור הלבנה כאור החמה³⁰, יהי' שלימות היחוד³¹ והגילוי דשם הוי' בשם אלקים, "הוי' הוא האלקים".

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בבגדים חשובים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך³³, גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדרים בין הגוים³⁴), כולל גם הזהירות בנוגע להזמן דקידוש לבנה – שמצינו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד³⁵, אחר ז' ימים למולד³⁶, ובמוצאי שבת³⁷, "אם ליל מוצאי שבת הוא קודם י' בחודש . . אבל אם הוא אח"כ³⁸ אין ממתינין עד מוצאי שבת, שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן"³⁹, ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף⁴⁰

ויש לומר, שב"קידוש לבנה" (לאחרי שהולכת ומתמעטת וחוזרת ומתחדשת) נרמז כללות מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות (מיעוט הלבנה) שע"ז באים להגאולה האמיתית והשלימה (חידוש הלבנה), שהכוונה בזה היא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, שגם בעולם התחתון שאין תחתון ממנו בענין הסתר אורו ית', מצד בריאתו ע"י שם אלקים (ע"ד מיעוט ופגירת הלבנה), יומשך ויתגלה אורו ית', שם הוי', שהוא שם העצם, שנעשה דירה לו ית', דירה לעצמותו³², ועי"ז נעשה "נייחא דרוחא", כיון שנשלם רצונו של הקב"ה שנתאוה להיות לו דירה בתחתונים (כנ"ל * ס"ב).

ד. עפ"ז מובן, שכשעושים חשבון צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, "הי' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו (כנ"ל * ס"א) – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש

(30) כמ"ש בברכת קידוש לבנה.

(31) ראה לקוטי לוי"צ לח"ג ע' שלג: "הג"פ שלום עליכם שאומרים בקידוש לבנה, א' התקשרות המשפיע ו"א אל המקבל מל' מלמעלה למטה, ב' התקשרות המקבל מל' אל המשפיע ו"א מלמטה למעלה, ג' חיבור ב' הבחי' יחדיו, כמ"ש בלקו"ת סוד"ה ושמתי כדכד דרוה"ר ע"ש".

(32) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

(* בספר השיחות.

(33) פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סת"כ, ובנ"כ שם.

(34) ראה מג"א שם סק"ד.

(35) ראה ט"ז שם סק"ג.

(36) שו"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"צ "עפ"י הקבלה אין לקדש הלבנה עד אחר ז' ימים למולד" (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדנ"ע (בסידור תורה אור רמה, א"ב. ובסידור עם דא"ח שכא, א"ב). שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"נ).

(37) שו"ע שם ס"ב.

(38) כמו בחודש זה, שמוצאי שבת (שלאחר ז' ימים למולד*) הוא ביום י"א בחודש.

(39) רמ"א שם.

(40) ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם, שמטעם זה לא הי' הצ"צ מקפיד (בימות החורף) להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט

(* ואולי אם אין מקפידים על זה ומברכים אחר ג' ימים (ראה גם הערה 40) – יכולים לברך במוצאי שבת זה, שהוא יום ד' בחודש.

ביותר לתוכן הענינים האמורים לעיל, כדלקמן.

ובהקדמה:

קיום העולם באופן ש"יום ולילה לא ישובותו" (לאחרי המבול) תלוי במהלך החמה והלבנה, שמהלכים בקביעות ובתמידיות כפי שקבע הקב"ה בתחלת בריאתם, כמ"ש¹⁹ "יהי מאורות ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה... ולמועדים²⁰ ולימים ושנים", וכפי שאומרים בברכת קידוש לבנה: "חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם"²¹, "חוק הוא דבר קבוע לשמש ביום ולירח בלילה, וזמן נתן להם דהיינו זמן סיבוב גלגל הלבנה בכ"ט י"ב תשצ"ג, וסיבוב גלגל החמה בשס"ה יום ורביע²², כולל ובמיוחד הסדר הקבוע דחידוש הלבנה, שאינה במילואה כל ימי החודש, אלא באמצע החודש, והולכת ומתמעטת עד שנעלמת לגמרי, ואח"כ חוזרת ומתחדשת - שעל זה מברכים הברכה המיוחדת דקידוש החודש.

וביאור גודל העילוי דקידוש לבנה, כמארז"ל²³ "כל המברך על החודש בזמנו כאילו מקבל פני שכינה", וכמו שאומרים בברכת קידוש הלבנה "אלמלי לא זכו ישראל אלא להקביל

פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דים... הלכך נימרינהו מעומד" - "לפי שישראל בגלותו אינן זוכין לראות פני שכינה ורחוקה מקבלתה, אבל חידוש הלבנה הוא סימן לישראל שהם עתידים להתחדש כמותה לפאר ליוצרים בקיבוץ פני שכינה... ולזה כשאנו מברכין על החודש בזמנו שהוא סימן שאנו עתידין להתחדש כמותה, הרי אנו כאילו מקבלין פני השכינה"²⁴, וזהו גם מהטעמים שאומרים בקידוש לבנה, "דוד מלך ישראל חי וקיים"²⁵, "שמלכותו נמשל ללבנה"²⁶, ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, שנאמר²⁷ שמש ומגן ה', ולכן עושין שמחות רקודין בקידוש החודש דוגמת שמחת נישואין"²⁸.

ג. ובעומק יותר - בסגנון דתורת הקבלה והחסידות²⁹:

לבנה - קאי על ספירת המלכות, ש"לית לה מגרמה כלום"³⁰, ומקבלת אורה מהחמה, בחי' ז"א, "שמש הוי", שממנו נמשך הגילוי בשם אלקים, "שמש ומגן הוי" אלקים. ועפ"ז, השינויים באור הלבנה באופן קבלת אור החמה מורים על אופן ההמשכה והגילוי דשם הוי' בשם אלקים, ולעיתיד לבוא, שתתמלא פגימת הלבנה, ולא

(24) ר"ה כה, א.

(25) נמשל ללבנה שנאמר בו כסאו כשמש נגדי כירח יכון עולם" (פרש"י שם).

(26) תהלים פד, יב.

(27) רמ"א או"ח סת"כ ס"ב.

(28) ראה שעה"ת לאדהאמ"צ ח"ב (חינוך) כז, סע"ב ואילך. ועוד.

(29) זור ח"א לג, ב. רמט, ב. ח"ב רטו, א. ועוד.

קדושה³¹ - דוגמא ל"תחילת ברייתו של עולם", כאשר "כל העולם כולו מים במים", כי "לא הי' קלוסו של הקב"ה עולה אלא מן המים".

ויש לומר, שזהו התוכן הפנימי בביאור אדה"ז הנ"ל שמי המבול היו בדוגמא למי מקוה³² - שכן מצינו טבילה במקוה שהיא אך לתוספת קדושה (ולא כדי לטהר מטומאה) [כמו טבילות של הכהן גדול ביוה"כ"פ, שאחרי הטבילה הראשונה כבר נטהר מכל חשש טומאה³³, וכולו הן רק לתוספת קדושה, שעולה מדרגא לדרגא בקדושה גופא],

וכן י"ל בנוגע למי המבול³⁴, שהם בדוגמא למקוה: זה שהמבול בא לטהר את הארץ מטומאת חטאי דור המבול הוא רק כפי שענין המבול נשתלשל מלמעלה וירד ונמצא "בתחתונים",

פירוש זה הוא רק ב"עליונים", אלא שנתוכנו של ענין זה נמשך גם ב"תחתונים".

וכן בענינו, שתוכן האמור במי המבול אינו רק ענין שהי' רק בעולמות עליונים, אלא שבמי המבול הגשמיים (שהציפו את העולם בפשטות ואשר בהם נאבד דור המבול, וטהרו את העולם מטומאת החטאים) היתה גם התכונה של "תוספת" טהרה, כענין המבול בעליונים.

(37) ולהעיר מהביאור בהכתוב (שה"ש ח, ז) "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" - "מים רבים" למעליותא, "ההתבוננות... בגדולת ה' ביחוד... שמוה נמשך ואהבת... בכל מאדך בלי גבול" (תו"א תולדות יח, ב).

(38) ראה אוה"ת (וסה"מ תרכ"ז) שצוין בסוף הערה 9.

(38*) ראה רמב"ם הל' עבודת יוה"כ פ"ב ה"ג.

(39) ראה אוה"ת פרשתנו (כרך ג) תרכו, ב. וראה גם לקו"ש ח"י (ע' 36) שי"ל שזהו ענין ירית המבול בא"י (למ"ד שירד גם שם). ע"ש.

אבל ענינו ב"עליונים" (בעולם שכולו קדושה) הוא - הטבילה הנדרשת בעלי' מדרגא בקדושה לדרגא עליונה יותר.

דוגמא פשוטה בחיי האדם, גם שאינם מבני' בעוה"ז הגשמי והחומרי: אהבת אב לבנו - שהיא באמתתה ותקפה בלב האב וכולה אך אהבה וטוב. כשחוטא הבן - נשתלשל מאהבה זו שמעניש את הבן בשבט וככל שתגדל האהבה בלב האב - יגדל עונש הבן. ועד אשר חושך⁴⁰ שבטו שונא בנו.

ה. הסברת העילוי שבמי המבול - בפרטיות יותר:

כתב הרמב"ם בסוף הל' מקוואות⁴¹ שמי המקוה מרמזים ל"מי הדעת הטהור"⁴²; וכמו שעל ידי הטבילה במים מתכסה האדם כולו במי המקוה עד שאינם נראים אלא מי המקוה, כך הוא בה"רמז" שבמקוה, הבאת הנפש במי הדעת, שצ"ל השיקוע ב"מי הדעת" באופן שלא תיראה מציאותו של האדם, כ"א רק של "מי הדעת" שבהם הוא שקוע.

וזהו התוכן הרוחני של ענין המבול (כאשר כל העולם כולו מכוסה במים) - שכל הארץ כולה "שקועה" במי הדעת עד שאין נראית מציאותה של הארץ⁴³ כ"א של "מי הדעת".

וכמו"כ הוא התוכן הרוחני של מי

(40) משלי יג, כד.

(41) משיעורי הרמב"ם דשבוע זה (דשנת תשמ"ז).

(42) כמשנ"ת כמ"פ שלכאורה הגירסא הנכונה ברמב"ם שם היא - "במי הדעת הטהור - טהור". אבל ראה שחת ליל ד' דטוכות תשמ"ח.

המבול בימי נח - שבאו „לשחת כל בשר“⁴³, „לשחת הארץ“⁴³ - היינו לבטל „לשחת“ בביטול כליל (של „בשריות“ ו„ארציות“) ב„מי הדעת“, עד שלא נראה שום מציאות מלבדו יתברך.

ועד מצב העולם לעתיד לבא⁴⁴, וכדברי הרמב"ם בסיום וחזרתם ספרו, ש„באותו הזמן . לא יהי עסק“ כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד . שנאמר⁴⁵ כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים - שמצב העולם לעת"ל דומה ל„מבול“⁴⁷ (כמים לים מכסים), שהעסק ב„דעה את ה'“ (מי הדעת) יהי באופן ד„מלאה הארץ דעה“ (ועד ש„לא יהי עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד“⁴⁸).

ובדרגא זו הי' מצב העולם בתחילת הבריאה, כשהי' „כל העולם כולו מים במים“, ו„לא הי' קלוסו של הקב"ה עולה אלא מן המים“ - דהיינו שאין העולם נראה כלל כמציאות בפ"ע

(בדוגמת דבר שנטבל (אותיות בטל)⁴⁹ במים)⁵⁰, אלא כל מציאותו היא רק הכח האלקי המהווה אותו ומקיימו.

ו. אמנם, לפי הביאור האמור בתוכנו של ענין המבול (כפי שהוא „בעליונים“) - צלה"ב לאידך גיסא: מכיון שענין המבול מורה על עילוי גדול כזה (שכל הארץ בטילה ב„מי הדעת“) - מהו התוכן הפנימי („בעליונים“) של שבועת הקב"ה ש„לא אוסיף“⁵¹, „לא יהי עוד מבול לשחת הארץ“⁴³ (ומכיון ששבועה זו נכתבה בתורה, מובן, שהיא שוללת (גם, ואדרבא - באמת) ענין המבול לפי תוכנו הרוחני הנ"ל)?

וי"ל נקודת הביאור בזה:

זה שבתחילת הבריאה הי' „כל העולם כולו מים במים“ - הוא מפני שעדיין לא נבראה מציאות היבשה⁵²; ואילו ענין המבול הוא, לאחר שכבר נבראה מציאות הארץ, וכמו שהיא במציאותה - מכסים אותה המים.

וההבדל ביניהם (ברוחניות):

העילוי ד„כל העולם כולו מים במים“ בתחילת ברייתו של עולם - מה

(43) פרשתנו ט, יא.

(44) ראה גם שער היחוד (לאדמו"ר האמצעי) בתחלתו (ב, א).

(45) ע"ד הפ"י בלעסוק בד"ת (ב"ח לטוא"ח

סמ"ז ד"ה ונוסחא).

(46) ישע"י יא, ט.

(47) ולהעיר ג"כ ממחז"ל (סנהדרין צב, ריש ע"ב) „אותן שנים . . הקב"ה עושה להם כנפים כו' ושטין על פני המים“ (נת' בתו"ח בראשית ד, ג ואילך. „אותן בראשית כח, ב ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' רלט ואילך (ואה"ת שה"ש ח"א ע' ט ואילך). (ועוד) - אלא ששם קאי באלף השביעי, כש„יהי עולם זה חרב“ (רש"י שם). וראה לקמן סעיף ו' (ובהערה 63).

(48) ראה בארוכה „הדרן“ על הרמב"ם (לקו"ש חכ"ו ע' 238 ואילך) - דיוק תיבת „בלבד“.

(49) ראה סדור עם דא"ח כוונת המקום (קנט, סע"ד).

(50) ויש לקשר זה עם ההלכה „כל מה שבים טהור“ (רמב"ם הל' טומאת מת רפ"ו). - וראה „הדרן“ הנ"ל (לקו"ש חכ"ו ע' 241). וראה ע"ד הענין ד„מים במים“ (ע"ד החסידות) במאמרים שנשמנו בהערה 47. ועוד.

(51) פרשתנו ח, כא ובפרש"י.

(52) ראה קרבן העדה לירושלמי חגיגה שם (פ"ב ה"א), „כל הברואים (ו)לא היו בהם רק יסוד המים“.

ועאכו"כ בשנה זו - ה'תשנ"ב - שהר"ת שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני, ה'תשנ"א, הי' תהא שנת נפלאות אראנו) הי' תהא שנת נפלאות בה", ו„נפלאות בכל“, „בכל מכל כל“⁵³ (בגימטריא „קבץ"י), שכולל כל הענינים כולם⁵⁴ (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל הענינים), ולכל לראש ובעיקר ה„נפלאות“ והגאולה האמיתית והשלמה, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“⁵⁵.

ובפרט לאחר שכבר נשלם החודש הראשון של השנה, „תשרי“, אותיות „רשית“⁵⁶, שכולל כל השנה כולה, ועומדים ביום השבת הראשון לשלימות העבודה בעולם, שבו מודגש כללות ענין השבת שקשור עם הגאולה, ובפרט יום השבת לאחר חצות, הזמן דסעודה שלישית הקשורה עם יעקב, שלישי שבאבות, כנגד גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי⁵⁷ („ביום השלישי יקימנו ונח"י לפניו“⁵⁸), ומתכווננים להקריאה בתורה: „לך לך גו' אל הארץ אשר אראך“, ציווי ונתינת כח לכאו"א מישראל ולכלל ישראל (ע"י אברהם, היהודי הראשון, „אחד הי' אברהם“⁵⁹) ללכת מהגלות אל הגאולה, ובאופן של

(8) ראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.

(9) ראה חידושי חת"ס שם.

(10) כולל גם הפיכת הענינים הבלתי-רצויים שנרמזים בתיבת „כל“ (ראה המשך תער"ב ח"א פ"צ) - ע"י (החשבון-צדק והתשובה.

(11) מיכה ו, טו.

(12) כנ"ל* הערה 43.

(13) ראה לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.

(14) הושע ו, ב ובמפרשים.

(15) יחזקאל לג, כד.

(*) בספר השיחות.

הליכה כפולה („לך לך“⁶⁰) שרומז גם על מהירות ההליכה, שהשלימות בזה היא באופן ד„ארו"י עם ענני שמיא“⁶¹ - הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו!

*

ב. בהמשך להמדובר לעיל אודות חשבון-צדק, ובמיוחד בקשר ובשייכות להגאולה - יש לעורר ע"ד הוספה בזהירות והידור בקידוש לבנה, ששייך

(16) להעיר מהשייכות דכפל לגאולה, כדרשת חז"ל (יל"ש ר"פ לך לך. ועוד), „חמש אותיות נכפלו וכולן לשון גאולה“ (וראה ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד). - ועפ"ז י"ל שגם הכפל ד„נח נח“ (ששייך גם להכפל דשבת, כנ"ל* הערה 3) רומז על הגאולה.

(17) דניאל ז, יג.

(18) ויש לכאר הדיוק ד„ענני שמיא“ - שאף שהעננים באים מן הארץ („ואד יעלה מן הארץ“), מ"מ, נעשים „ענני שמיא“, ע"ד ובדוגמת ענין ה„קשת“, שנעשה מהשתקפות קרני השמש בעננים (כנ"ל* ס"ד). - ולהעיר מהשייכות ד„קשת“ להגאולה, כדאינתא בזהר (פרשתנו עב, ב) „כד יפקון ישראל מן גלותא ומינא האי קשת לאתקשטא . . בגווי נהירין** . . וכדין צפי ל' למשיח, מנלן, דכתיב וראיתי לזכור ברית עולם . . ידבר קב"ה להאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא, הה"ד ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם***“ (וראה ד"ה את קשתי נתתי בענן תרנ"ד).

(*) בספר השיחות.

(**) ומ"ש „לדרת עולם“, „נכתב חסר, שיש דורות שלא הוצרכו לאות לפי שצדיקים גמורים היו“ (פרש"י ט, יב) - קאי על קשת ע"ד הרגיל שהיא סימן ש„לא יהי עוד מבול“ (כפשוטו הכתוב), ובלשון הזהר „דאתחזי"א בגווינן חשוכין מתחזי"א לדוכנא דלא ייתי מבול“.

(***) ומסיים, ודא הוא דכתיב (בהפטר) דפרשת נח) אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ כן נשבעתי מקצוץ עליך ומגער בך“.

נח ג

הידור בקידוש לבנה לזירוז הגאולה

א. ...והדגשה יתירה בכהנ"ל - בנוגע לחשבון-צדק בשבת פרשת נח בשנה זו:

ובהקדמה - שכיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים (עמדו הכן כולכם) לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-צדק דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

גם כשידע אינש בנפשי מעמדו ומצבו שיש אצלו ענינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח"ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה דכללות בני"מ במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות והגאולה (שתלוי" במעשינו ועבודתנו (דכל זמן משך הגלות!) - נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי, ה"ז ענין פרטי שבודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה

גורע ח"ו בגמר ושלמות, מעשינו ועבודתנו" דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלמות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה. ובסגנון אחר: כללות בני"מ שהם, קומה אחת שלימה⁵² נמצאים במעמד ומצב דאדם שלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הן ברוחניות (רמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת) והן בגשמיות, והחסרון דהפרט הוא כמו מיחוש או חולי קל וחינוכי באבר פרטי שתיקונו ע"י רפואה קלה ומהירה, כמ"ש, "ורפא ירפא", "שניתנה רשות (וכח) לרופא לרפאות"⁵³, כולל ובמיוחד הרפואה שע"י התשובה ("גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם"⁵⁴), ועד לשלימות הרפואה שהיא (לא רק מכאן ולהבא, אלא) עוקרת את החולי מלמפרע⁵⁵.

ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחר שיעברו כמה עשירות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע".

(2) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(3) משפטים כא, יט.

(4) ברכות ס, סע"א. וש"נ.

(5) יומא פו, סע"א.

(6) ראה צפע"נ לרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב. ועוד.

(7) תבוא כט, ג.

שהעולם לא הי' נראה כמציאות בפני עצמו אלא בטל כליל בכח האלקי המקיימו (כנ"ל) - לא הי' נרגש במציאות העולם עצמו (כי לא הי' עדיין ראוי לכך), והעילוי ד, דכל העולם כולו מים במים" הי' רק מחמת זה שעדיין לא נבראה היבשה (הארץ);

אמנם תכלית הכוונה היא, שביטול זה יומשך ויופעל במציאות הארץ עצמה, וזהו דיוק לשון הכתוב (בנוגע ללעתידי לבא) "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", כלומר, לא שהארץ תהפך ל"מים", כ"א כמו שהיא במציאות של ארץ תתמלא ב"דעה את ה' כמים (בכ"ף הדמיון) לים מכסים", היינו שהעילוי ד, כמים לים מכסים" הוא בהארץ עצמה.

אלא שכדי לפעול עילוי זה בהארץ עצמה צ"ל ההכנה של "טבילת" הארץ ב"מי המבול" - "לשחת הארץ", לבטל לפי שעה מציאותה של הארץ עד שמכוסה כליל במים; וביטול זה הוא הוא הנותן כח, שגם כאשר אח"כ "יבשה הארץ"⁵⁶ ("נעשה גריד כהלכתה"⁵⁷), יומשך ביטול זה ביבשת הארץ עצמה.

וזהו ג"כ ענינם של מי המבול (לפי תוכנם הרוחני) - שבאו להכשיר את מציאות העולם שתהי, "כלי" לביטול זה⁵⁸ שיבוא לידי גילוי לעתיד לבא,

(53) פרשתנו ח, יד.

(54) פרש"י שם.

(55) ראה בארוכה לקו"ש חט"ו (ס"ע 51

ואילך), דקיום העולם לפני המבול הי' רק מצד "למעלה", והמבול פעל זיכרון בהעולם, שיהי' מוכשר שקיומו יהי' מצד מציאות העולם גופא. ע"ש.

כשתתמלא "הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

[עפ"י יובן גם מש"כ במדרש⁵⁹ על הכתוב⁶⁰, "וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות" - "כימי עולם כימי נח". דלכאורה תמוה: הפסוק "וערבה לה' גו" קאי על הזמן דגאולה האמיתית והשלימה, כאשר העולם יהי' בתכלית השלימות, וא"כ איך אפשר לומר שהוא "כימי עולם - כימי נח"?]

אמנם ע"פ הנ"ל מובן - כי תחילת הכשרת העולם והכנתו לשלימותו בזמן הגאולה ("מלאה גו" כמים לים מכסים") היתה בימי נח⁶¹, ע"י מי המבול שכיסו את העולם].

ז. ע"פ הנ"ל יבואר ג"כ זה שנשבע הקב"ה ש"לא יהי' עוד מבול לשחת הארץ":

תכלית הכוונה היא שתהי' מציאות העולם דוקא, "לשבת יצרה"⁶², ובאופן ד, "לא ישובותו"⁶³, וכמו שהעולם הוא במציאותו יהי' כלי לכל הענינים הכי נעלים, כנ"ל.

(56) ויק"ר פ"ז, ד. איכ"ר בסופו. ועוד.

(57) מלאכי ג, ד.

(58) ובפרט ע"פ מ"ש באיכ"ר שם: שנאמר (ישעי' נט, ד) כי מי נח זאת לי - והרי המדובר שם בנוגע למי המבול. וראה (בביאור מדרש זה ע"ד החסידות) אוה"ת פרשתנו סח, א ואילך. (כרך ג) תרכג, א ואילך.

(59) וי"ל שזהו הפירוש הפנימי במחז"ל (ב"ר

פ"ל, ח. וש"נ) דנח, "ראה עולם חדש" - מעין ודוגמא ל"שמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה" (ישעי' סו, כב) לעת"ל.

(60) ישעי' מה, יח.

(61) פרשתנו ח, כב.

[שלכן לא רצה הקב"ה שהעולם ישאר בהמצב ד', כולו מים במים] – אף שאז "הי' קלוסו של הקב"ה עולה" – אלא צמצם הקב"ה התגלות זו עד ש"תראה היבשה"⁶², העולם כפי שנראה לעינינו⁶³.

והיות שהכשרה זו וכח זה כבר ניתן בעולם ע"י הטבילה במי המבול, הרי שוב אין צורך "לשחת", לבטל מציאותו, ולכן נשבע הקב"ה ש"לא יהי' עוד מבול" (כי, אדרבה, תכלית הכוונה היא שתהי' מציאותה של הארץ⁶⁴).

ח. ידועים דברי השל"ה⁶⁵, שבפירוש רש"י על התורה נרמזו "ענינים מופלאים". ובענינינו: העילוי הרוחני שב"יבשה הארץ" (כשישנה מציאות הארץ) לגבי העילוי הרוחני שב"מי המבול" (שהוא ע"ד העילוי ד', מים במים" שבהתחלת הבריאה) – מרמזו בלשון רש"י על הפסוק "יבשה

הארץ" – "נעשה גריד כהלכתה"⁶⁶;

מי המבול מרמזים על מדרגת התורה ("מי הדעת") כפי שהיא למעלה עדיין ממציאות העולם; ואילו "יבשה הארץ" היא התורה כפי שירדה למטה ונתלבשה בעניני ארץ – עוה"ז.

ודוקא על ידי "ירידה" זו (של התורה) לעוה"ז מתגלה חלק ההלכה שבתורה. כידוע תורה לא בשמים היא⁶⁷, ופסק הלכה אפשר להיות רק על ידי נשמה בגוף דוקא⁶⁸. כי ענין ההלכה הוא – הידיעה כיצד להתנהג במעשה בפועל, הלכה למעשה. וכן – ענינם של הלכות הוא לפעול בעולם, בלשון הכתוב⁶⁹, "הליכות עולם לו", "אל תקרי הליכות אלא הלכות"⁷⁰, כלומר, שפעולת התורה בעולם – "הליכות עולם", היא ע"י ההלכות שבתורה. ועד שהעולם נעשה מהלך.

וי"ל שזהו הרמז בלשון רש"י "נעשה גריד כהלכתה" – מלשון הלכה, שזהו העילוי שב"יבשה הארץ" לגבי מי המבול שקדמום, שעל ידי "יבשה הארץ" מגיעים לתכלית הכוונה בענין התורה, שהיא הפעולה בעניני העולם ע"י חלק ההלכה שבתורה ("כהלכתה")⁷¹.

(66) ובפרט שהוא ביטוי בלתי רגיל בכגון דא, והול"ל "כראוי" וכיו"ב.

(67) ב"מ נט, ב.

(68) וראה אגה"ק סכ"ו (קמד, ב ואילך).

(69) חבקוק ג, ו.

(70) מגילה כח, סע"ב. נדה בסופה.

(71) ראה תו"א תולדות (יה, ב) שם בפירוש "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" – "שלא יוכל להשקיש ולכבות צמאון האהבה". כי אם... דוקא ע"י עסק התורה ומצות מעשיות.

ט. ההסבר האמור בענין המבול שייך ג"כ להזמן בשנה שבו קורין פ' נח – תחילת חודש מרחשון:

חודש תשרי, שהוא "מרובה במועדות"⁷², הוא מעין ולמעליה של ענין המבול "בעליונים", בו האדם שקוע וטובל (ובטל) בעניני טוב וקדושה, עד "ששוכח" עניניו הגשמיים, וכיון שמחשבתו אך ברוחניות – גם מציאות האדם (החושב) היא בענינים רוחניים⁷³,

וכאשר יוצאים מחודש תשרי לחודש מרחשון קורין בתורה סיפור המבול

(72) שו"ע אדה"ז או"ח סתצ"ב ס"ב. ועוד.

(73) דבמקום רצונו ומחשבתו של אדם שם הוא נמצא (כתר שם טוב – הוצאת קה"ת – הוספות סל"ח. ושי"נ), וכידועה הראי' מעירובי תחומין דבמקום שדעתו שם שם הוא מקומו (ראה שו"ע אדה"ז או"ח סת"ח).

(74) ראה תניא אגה"ק רס"ט.

(75) אבות פ"ב מ"ב.

(76) משלי ג, ו.